

Sprawozdanie z działalności Zarządu Oddziału Związku Sybiraków w Przemyślu za lata 2018 - 2022

W okresie kadencji, tj. w latach 2018-2022 Zarząd pracował w następującym składzie osobowym:

1. Stanisława Żak - prezes
2. Joanna Preiss - wiceprezes
3. Andrzej Stawarz - wiceprezes
4. Marian Boczar - sekretarz
5. Stanisław Cichocki - skarbnik
6. Krystyna Zwierkowska - członek
7. Krystyna Jasz - członek
8. Jadwiga Maszczak - członek
9. Jan Buć - członek
10. Helena Cichocka - członek
11. Helena Czernicka - członek
12. Jak Filozof - członek
13. Lidia Kielczyńska - członek
14. Elżbieta Maniecka - członek
15. Mariusz Piwko - członek
16. Beata Rojek - członek
17. Teresa Staś - członek
18. Mieczysław Tłuczek - członek
19. Maria Wielgosz - członek

Skład Zarządu w trakcie jego kadencji uległ zmianie. W dniu 8 listopada 2020 r. zmarł wieloletni skarbnik Oddziału Związku Stanisław Cichocki. Zarząd Oddziału powołał na pełniącego obowiązki skarbnika Mieczysława Tłuczka.

W grudniu 2020 r. Komisja Rewizyjna Oddziału skierowała do Zarządu Oddziału o zwołanie Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia członków. Zgromadzenie w trybie online odbyło się w dniu 2 lutego 2021 r. Wówczas funkcję skarbnika Oddziału powierzono Pani Jadwidze Maszczak, która pełni tę funkcję do dnia dzisiejszego.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 17 posiedzeń protokółowanych, na których podejmowano następujące tematy i zadania:

- przygotowanie i zatwierdzenie rocznych sprawozdań

- opracowanie i zatwierdzenie rocznych planów pracy i sprawozdań z działalności finansowej Oddziału
- rozpatrywanie bieżących spraw zgłaszanych przez członków Oddziału
- przygotowywanie i organizacja cyklicznych uroczystości rocznicowych Związku
- przygotowanie i organizacja „Żywych lekcji historii” na terenie miasta i powiatu
- udział członków Oddziału w uroczystościach religijno-patriotycznych organizowanych przez władze samorządowe i zaprzyjaźnione organizacje patriotyczne
- kontakty z władzami miejskimi i organizacjami patriotycznymi z terenu miasta
- koordynacja bieżących spraw związkowych, w tym: dążenie do uzyskania statutu osoby represjonowanej dla 30 członków Oddziału i prowadzenie rozmów w sprawie ustawy o zadośćuczynienie za pobyt na deportacji

Stan osobowy członków naszego Oddziału przedstawia się następująco:

Ilość członków na dzień 1 styczeń 2018 r. - **224** osoby

Stan na dzień 31 grudnia 2021 r. - **178** osoby

i obejmuje: (Sybiracy: 96 osób, Potomkowie 52 osób, wdowy 22 osób, wnukowie 2 osoby, członkowie wspierający 6 osób)

Na przestrzeni 4 lat zmarło 51 członków Oddziału w tym: 46 Sybiraków.

W okresie kadencji z corocznych uroczystości organizowanych przez nasz Oddział należy wymienić te obchodzone cyklicznie:

- uroczystości związane z rocznicami deportacji Polaków na Sybir, szczególnie rocznica pierwszej deportacji - 10 luty 1940 r. („Zapał Znicz Wywiezionym”)
- uroczystości związane z Dniem Sybiraka - 17 września
- spotkania opłatkowe w styczniu każdego roku

Przebieg uroczystości znajduje dokładne odzwierciedlenie w protokołach Zarządu Oddziału, fotografiach i filmach umieszczanych na stronie internetowej przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków pod adresem www.sybiracy-przemysl.pl

Członkowie Zarządu uczestniczyli w uroczystościach organizowanych przez władze samorządowe i organizacje patriotyczne:

- rocznica Dnia Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej (kwiecień)
- rocznica uchwalenia Konstytucji 3-go Maja
- rocznica ludobójstwa na Wołyniu /11 lipiec/
- rocznica wybuchu II wojny światowej /1 wrzesień/
- rocznica odzyskania Niepodległości /11 listopad/
- rocznica martyrologii Polaków w Hucie Pieniackiej i Korościatynie

W większości uroczystości udział brał poczet sztandarowy naszego Oddziału.

Ponadto w miarę możliwości członkowie naszego Oddziału - dzięki życzliwości Urzędu Gminy Orły - uczestniczyli w uroczystościach organizowanych przez Zarząd Główny Związku Sybiraków:

- Marsz Żywej Pamięci Polskiego Sybiru / Białymstoku - wrzesień/
- Marsz Pamięci Golgoty Wschodu / Wrocław - kwiecień/

10 lutego 2010 r. Związek Sybiraków obchodził 70-tą rocznicę pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir. Od tego wydarzenia w naszym Oddziale wykształciła się tradycja corocznych obchodów kolejnych rocznic deportacji w dniu 10 lutego lub w dniu najbliższym dacie 10 lutego (sobota lub niedziela). Po Mszy świętej, z udziałem Pocztów Sztandarowych, w kościele pw. św. Trójcy i modlitwie przed tablicą Sybiraków umieszczoną w arkadii muru kościoła, druga część uroczystości odbywała się na nieczynnej rampie kolejowej na Bakończycach, w miejscu skąd wyruszały transporty na Sybir w czterech masowych wywózkach w latach 1940 - 1941.

W związku powstałą w 2019 roku pandemią koronawirusa SARS-Cov2 Zarząd Oddziału podjął decyzję o zmianie miejsca obchodów rocznicy deportacji. Obecnie głównym miejscem uroczystości upamiętniającej pierwszą i kolejne deportacje Polaków na Sybir z czasów II wojny światowej jest odsłonięty w czerwcu 2016 roku pomnik „Zesłańcom Sybiru i Ofiarom Katynia”. Należy w tym miejscu przypomnieć, że nasz Zarząd Oddziału przez wiele lat czynił starania, aby w godny i trwały sposób upamiętnić ofiary zesłań „na nieludzką ziemię”. Fakt dokonał się 22 czerwca 2016 r. Swoją obecnością zaszczycił nas Zarząd Główny Związku Sybiraków z prezesami Oddziałów i Szef Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Uroczystość ta odbiła się szerokim zainteresowaniem przez inne Oddziały na terenie całego kraju.

Pomnik „Zesłańcom Sybiru i Ofiarom Katynia” stał się symbolem katongi jaką przeżyli Zesłańcy Sybiru jak i pamięcią ludobójstwa polskich oficerów w Katyniu i innych miejscach. Przeniesienie uroczystości upamiętniającej pierwszą masową deportację Polaków na Sybir przed pomnik ma symboliczny wymiar, gdyż sam pomnik obejmuje pamięcią wszystkie ofiary totalitaryzmu stalinowskiego okresu II wojny światowej i okresu powojennego.

17 września każdego roku obchodzimy Dzień Sybiraka. Od wielu lat współorganizatorem tej uroczystości jest Prezydent Miasta Przemyśla (Urząd Miejski). W 2019 r. dzięki staraniom Zarządu Oddziału plac, na którym został posadowiony pomnik „Zesłańcom Sybiru i Ofiarom Katynia” otrzymał uchwałą Rady Miejskiej Przemyśla nazwę „Plac Zesłańcom Sybiru i Ofiarom Katynia”, tym samym nasze starania co do pełnego uświetnienia tego ważnego miejsca zostały zwieńczone powodzeniem.

Członkowie naszego Oddziału od kilku lat - dzięki uprzejmości i życzliwości Urzędu Gminy Orły - biorą udział w Międzynarodowym Marszu Pamięci Sybiru w Białymstoku. Przedstawiciele Urzędu Gminy Orły użyczając samochód i sami uczestnicząc w tym

wydarzeniu umożliwiają naszym członkom nieodpłatny przejazd do Białegostoku. W Marszu Pamięci bierze udział kilka tysięcy osób z Polski i z zagranicy.

Członkowie naszego Oddziału biorą udział w spotkaniach z młodzieżą na terenie miasta i powiatu przemyskiego. Wymieniam tylko niektóre z nich: Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Adama Mickiewicza, Szkoła Podstawowa im. Sybiraków w Bachowie.

Od kilku lat kontynuowany jest cykl spotkań organizowany przez Zarząd Oddziału z młodzieżą szkolną pod tytułem „Żywa lekcja historii” a tematyką spotkań są deportacje Polaków na Sybir. Nawiązana współpraca z Centrum Kulturalnym pozwala nam zgromadzić jednorazowo na spotkaniu około 300 uczniów. Oddzielnie na wykład są zapraszani uczniowie szkół podstawowych a osobno uczniowie szkół średnich. Okres panującej od 2019 r. pandemii uniemożliwił nam zorganizowanie spotkań w 2020 r. i 2021 r. Po ustaniu zagrożenia epidemiologicznego zapewne powrócimy do kontynuacji „Żywych lekcji historii.

W 2019 r. Zarząd Oddziału Związku Sybiraków w Przemyślu przygotował i wysłał wniosek do Programu Dotacyjnego „Niepodległa”. Projekt nosił nazwę „**Przez Sybir do Niepodległej**” W wyniku rozstrzygnięcia konkursu przemyski Oddział Związku Sybiraków zakwalifikował się do dotacji i w konkursie zajął wysoką pozycję. W tym miejscu należy podkreślić ogromny wkład pracy w przygotowanie projektu, wniosku i realizację projektu wniesiony przez Prezes Zarządu Oddziału Panią Stanisławę Żak, sekretarza Oddziału Pana Mariana Boczara i członka Zarządu Panią Jadwigę Maszczak. W ramach realizowanego projektu odbyły się dwa spotkania z młodzieżą szkolną - żywa lekcja historii - które zgromadziły liczbę 570 uczniów, odbył się również konkurs piosenki patriotycznej w Miejskim Domu Kultury w Przemyślu, którego byliśmy współorganizatorem. Została wybudowana na terenie miasta ścieżka edukacyjna „IV Rozbiór Polski” zawierająca 7 tablic umiejscowionych w różnych punktach miasta a przypominające o tragicznym losie miasta Przemyśla i jego mieszkańców.. W ramach dotacji Związek Sybiraków wydał okolicznościowe foldery, które otrzymali członkowie naszego Oddziału zaś pozostałe egzemplarze są rozdawane podczas spotkań.

Jeszcze raz należy podkreślić wysiłek w/w osób, które włożyły wiele godzin pracy - w większości wykonywanej po za godzinami pracy biura - w domu aby projekt był zrealizowany i ostatecznie rozliczony. Współpraca z biurem Programu Dotacyjnego „Niepodległa” była bardzo trudna lecz poświęcony czas to dla pamięci o losie Zesłańców Sybiru. Dziękuję za ten trud.

W kwietniu 2019 r. odbył się VII Wrocławski Marsz Golgoty Pamięci Golgoty Wschodu. Na marsz została zaproszona i wzięła udział społeczność Szkoły Podstawowej im. Sybiraków w Bachowie. Udział w uroczystości był możliwy dzięki okazanemu wsparciu Prezydenta Miasta Przemyśla i Wójta Gminy Krzywca, którzy ufundowali przejazd.

30 czerwca 2019 r. miała miejsce podniosła uroczystość. Kapelan przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków ks. prałat Jan Mazurek tego dnia przyjął obowiązki proboszcza parafii pw. św. Benedykta, Cyryla i Metodego.

W lutym 2020 r. przypadła 80. rocznica pierwszej masowej deportacji Polaków na Sybir. W ramach obchodów odbył się w Przemyskiej Bibliotece Publicznej wykład dr. Adama Rafała Kaczyńskiego, którego tytuł brzmiał „ W 80. Rocznicę sowieckich deportacji. Losy polskich zesłańców na nieludzkiej ziemi”. Wykład wzbogaciły zdjęcia z miejsc zesłań.

9 lutego 2020 r. Gmina Medyka przygotowała i pokazała rekonstrukcję deportacji mieszkańców Medyki i okolicznych wiosek. Wydarzenie przyciągnęło wielu widzów i miało duży odbiór społeczny. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele przemyskiego Oddziału Związku Sybiraków. Również w tym dniu odbyły się uroczystości upamiętniające ofiary deportacji. Rozpoczęły się tradycyjnie Mszą św. w kościele pw. św. Trójcy a następnie zgromadzeni udali się na rampę kolejową na Bakończycach.

Okres panującej pandemii Covid-19 w miesiącach od marca do września 2020 r. w znacznym stopniu ograniczył działalność Zarządu Oddziału. Musiało być zamknięte biuro a wiele spraw było załatwianych telefonicznie. Niemniej jednak w tym okresie członkowie Oddziału uczestniczyli w uroczystościach religijno-patriotycznych na terenie miasta.

Rok 2020 przyjął niespodziewanie informację o procedowaniu Ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym do ZSRR w latach 1939 - 1956 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1428). Po ogłoszeniu ustawy w Dzienniku Ustaw Pani Joanna Preiss - wiceprezes Zarządu i Pan Marian Boczar - sekretarz rozpoczęli przygotowania do udzielenia pomocy w wypełnieniu wniosku o zadośćuczynienie. Na dzień 1 września 2020 r. w naszym Oddziale uprawnionych osób do złożenia wniosku było 112. W tym czasie Pani Joanna Preiss - wiceprezes - ze względu na ograniczenia związane z pandemią - telefonicznie umawiała członków Oddziału na wizytę w biurze a Pan Marian Boczar - sekretarz wypełniał wnioski. Łącznie zostało wypełnionych 88 wniosków w biurze, 6 wniosków w miejscu zamieszkania Sybiraka, 15 osób potwierdziło, że samodzielnie wypełnią wnioski a z trzema osobami nie udało się nawiązać kontaktu telefonicznego. Przemyski Oddział pierwszym Oddziałem, który kompleksowo obsłużył swoich członków.

W trakcie trwania kadencji Zarząd Oddziału pomagał wypełniać wnioski o udzielenie zapomogi lub refundację zakupionego sprzętu ortopedycznego i kierował je do Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Łącznie wsparcie zostało udzielone 12 razy.

Również nawiązana współpraca z firmą „Geers” przyczyniła się, że nasi członkowie mogli skorzystać z dofinansowania na zakup aparatów słuchowych.

W roku 2018 rozpoczęły się prace związane z wydaniem publikacji książkowej o przemyskich Sybirakach, której proponowany tytuł brzmi „Przemyscy Sybiracy”.

Praca nad tym wydawnictwem jest czasochłonna i wymaga wielu wysiłków w szczególności konieczne jest zweryfikowanie zawartych w kwestionariuszach danych z pobytu na zesłaniu, odszukaniu miejscowości w zasobach internetowych oraz uzyskanie od osób żyjących zgody RODO na opublikowanie danych w wydawnictwie. Nasza prośba o dostarczenie do biura Zarządu swoich wspomnień, dokumentów i zdjęć z deportacji nie przyniosła spodziewanego skutku. Będziemy w wydawnictwie opierali się na materiałach, które posiadamy w naszych zasobach. Mamy nadzieję, że na koniec 2022 roku uda się złożyć całą książkę a w roku 2023 starać się o uzyskanie dotacji na wydanie jej. Należy w tym miejscu zauważyć, że nad książką pracują dwie osoby Pani Stanisława Żak i Pan Marian Boczar. We wcześniejszym okresie pracowali również członkowie Zarządu za co bardzo im dziękujemy, bo nie była to łatwa praca nad dokumentami.

2 października 2021 r. Zarząd Oddziału przygotował uroczystość dla członków naszego Oddziału w szczególny sposób pragnąc uhonorować żyjących Sybiraków. Niestety pandemia zrobiła swoje i nasi członkowie zawiedli nie przychodząc na tę uroczystość.

Oddział nasz przed laty miał prowadzoną Kronikę Oddziału - prowadził ją śp. Pan Jerzy Rożko, który miał zdolności do tego typu prac. Niestety, pomimo starań kronika pozostaje nie uzupełniona. Każda osoba chętna do prowadzenia kroniki jest mile widziana.

Przemyski Oddział Związku Sybiraków od wielu lat prowadzi stronę internetową, na której są zamieszczane relacje z wydarzeń i uroczystości, informacje dla członków Oddziału, zaproszenia na uroczystości. Jest to wielka historia działalności naszego Oddziału poczynszy od października 1996 roku. Można obejrzeć na stronie internetowej zdjęcia i filmy z wydarzeń, w których uczestniczyli członkowie naszego Oddziału.

Na stronie internetowej znajdują się też inne zakładki tj.: „wspomnienia”, „odeszli od nas”, wiersze sybirackie, indeks represjonowanych. Od kilku lat na stronie internetowej umieszczamy pożegnania zmarłych członków naszego Oddziału w postaci przygotowanego nekrologu, które - jak można zauważyć - są rozwieszane, na terenie miasta. W okresie kadencji wielokrotnie uczestniczyliśmy w ostatnim pożegnaniu naszych Członków. Szczególnie w tych smutnych uroczystościach udział brała Pani Joanna Preiss, Pani Jadwiga Maszczak, Pani Stanisława Żak choć należy zaznaczyć, że inni członkowie również brali udział. Od kilku miesięcy wykształciła się tradycja, że zmarłych członków żegnamy nie tylko słowem ale i Hymnem Sybiraków odgrywanym przy grobie.

Każdy rok działalności naszego Oddziału obfitował w wiele wydarzeń. Nie sposób jest w krótki sprawozdaniu przedstawić całej zawartości naszej pracy - niejednokrotnie od poniedziałku do piątku - gdyż jest to niemożliwe. Dlatego w tym sprawozdaniu odnoszę się

do **strony internetowej**, którą nasz Oddział prowadzi a tu jedynie przedstawiam Państwu najważniejsze rzeczy, które miały miejsce w trakcie 4-letniej kadencji Zarządu Oddziału.

Podsumowując sprawozdanie przytoczę cyfry dla zobrazowania naszej działalności:

W trakcie kadencji byliśmy:

- organizatorem lub współorganizatorem - **14** uroczystości
- uczestniczyliśmy **55** razy w uroczystościach religijno-patriotycznych
- przygotowaliśmy **11** razy „Poranek Patriotyczny”
- uczestniczyliśmy **14** w wydarzeniach kulturalnych

Zaproszenia na wydarzenia do członków Oddziału były wysyłane za pomocą wiadomości sms.

Pragnę Państwa poinformować, że zmieniające się przepisy podatkowe wymuszają na władzach Zarządu wiele zmian. Obecnie wszystkie dokumenty podatkowe muszą być składane w formie elektronicznej z użyciem profilu zaufanego i podpisem przez profil zaufany całego Zarządu bądź członków prezydium Zarządu. Jest to utrudnienie, gdyż wszyscy członkowie Zarządu muszą posiadać Profil Zaufany w celu złożenia podpisu.

Szanowni Państwo. Zapewne nie wszystkie sprawy, nad którymi pracował nasz Zarząd, zostały przedstawione w sprawozdaniu. Macie Państwo okazję poruszyć je w trakcie dyskusji. A przede wszystkim macie Państwo szansę na zgłoszenie swojej wizji Związku i możliwość kandydowania do nowego Zarządu, który dziś zostanie wybrany. Zapraszam Państwa do dyskusji, do zgłaszania propozycji dotyczących kierunku pracy dla nowego Zarządu oraz do zgłaszania kandydatów w skład nowego Zarządu. Apeluję - w tym miejscu - aby do zgłaszać takie osoby, które wykażą chęć pracy na rzecz sybirackiej społeczności, będą dyspozycyjni i dadzą gwarancję dobrego jej wykonywania.